

Handläggare: Karin Fernqvist Glaving
Telefon: 08-508 14 208

Kvalitetsredovisning

Övergripande bild av verksamheten

Förskoleområdet består av 8 förskolor. Förskolorna är av olika storlek, 1-5 avdelningar. Det finns olika typer av avdelningar, småbarn 1-3 år eller 1-4 år, syskon 3-5 år och utvidgade syskongrupper 1-5 år. En del avdelningar kan vara ännu mer åldersindelade. Vi har t.ex två 5 års-grupper. Enheten har också en specialavdelning på Bägersta Gård där man lokalintegrerar barn med funktionsnedsättning. Blå Kullen gruppintegrerar barn med särskilda behov på sina avdelningar. Barn med särskilda behov är också integrerade på andra avdelningar utifrån t.ex. önskemål från föräldrar.

Antal barn kan variera mellan höst och vår utifrån att små barn räknas ekonomiskt som stora barn vid årsskiftet det år de har fyllt tre år.

Enheten är uppdelad i två geografiska områden; Enskede Gård och Stureby. En förskolechef och två biträdande förskolechefer ingår i ledningsgruppen. En biträdande förskolechef ansvarar för det operativa arbetet i sitt område. En samordnare ansvarar för de administrativa delarna i hela området t.ex. inköp, handkassor och personaljournaler. Alla fakturor administreras från en förskola i området.

En pedagogisk handledare/språkpedagog finns också för avdelningarnas behov eller på uppdrag från ledningsgruppen.

Under våren slutade vår pedagogiska handledare och vi bestämde då att organisera enheten i tre område med varsin biträdande istället för två som idag. Detta kommer att gälla fr.o.m ht-12. De nya områdena kommer att benämnas som Enskede Gård, Enskede och Stureby. Under våren rekryterades en ny biträdande förskolechef som började i augusti.

Mötesformer

Inom enheten finns det olika mötesformer. Ett fora är Utvecklingsgruppen som består av en avdelningsansvarig förskollärare från varje förskola. Den gruppen kommer inte finnas nästa läsår utan det ska kunna bildas arbetsgrupper utifrån olika utvecklingsområden istället. Pedagogforum är ett fora som träffas en gång i månaden med de avdelningsansvariga pedagogerna tillsammans med pedagogiska handledaren och ledningsgruppen. Syftet är att diskutera pedagogiska frågor och sprida kompetens inom enheten. Många frågor diskuteras sedan vidare på den pedagogiska delen av arbetsplatsträffarna (APT)

Förskolornas kökspersonal har ett nätverk där man diskuterar mat & egenkontroll i förskolan.

Nätverk i pedagogisk dokumentation utifrån den fortbildningsinsats som genomförs inom enheten. Nätverken kommer inte drivas under nästa läsår eftersom fokus kommer vara på satsningen runt PIM.

Under läsåret har vi haft "öppna förskoleråd" utan valda representanter. Under våren 2011 var det endast en som hade kvar de öppna förskoleråden. Intresset har varit dåligt och det kom inga föräldrar så det bestämdes att ha dem i "malpåse" ett tag. Föräldramötena har också utvecklats mot att förtydliga läroplanens mål och intentioner för föräldrarna.

En lokal samverkansgrupp med fackliga representanter från alla förskolor finns också inom området för att arbeta i huvudsak med arbetsmiljöfrågor. (LSG)

Organisationsskiss läggs med som bilaga.

Förutsättningar

Enskede Gårds förskolor

Enskede Gårdsområdet:

Bägersta Gårds förskola, Bägerstavägen 41. Fristående byggnad med stor egen gård intill parkområde. Förskolan har 5 avdelningar med 66 barn varav 20,3 % med annat modersmål. 16,18 pedagoger varav 41 % förskollärare. 22,2 % av pedagogerna har annat modersmål.

Enskede Gårds förskola, Enskede gårdsväg 16-20. Förskolan består av en huvudbyggnad och ett annex med stor egen gård i etage intill parkområde. Förskolan har 5 avdelningar med 82 barn varav 14,6 % med annat modersmål. 16,5 pedagoger varav 36 % förskollärare. Ingen pedagog har annat modersmål.

Musikförskolan Plantan, Planterarvägen 15. Förskolan har musikprofil och är belägen på två plan i ett lägenhetsområde, liten egen gård men närhet till parker och skogsområde. Förskolan består av 4 avdelningar med 60 barn varav 18,0 % med annat modersmål. 13,15 pedagoger varav 50 % förskollärare. 11,1 % av pedagogerna har annat modersmål.

Sportstugans förskola, Enskedevägen 115. Förskolan har fokus på uteverksamhet och inryms i en lokal som tidigare använts som sportstuga. Förskolan har 2 avdelningar med 25 barn varav inga barn med annat modersmål. 6,75 pedagoger varav 28 % förskollärare. 14,3 % av pedagogerna har annat modersmål.

Sturebyområdet:

Förskolan Blå Kullen, Nykvarnsvägen 10. Fristående byggnad med stor egen gård på skogstomt. Förskolan består av 4 avdelningar med 48 barn varav 8,3 % med annat modersmål. 13,0 pedagoger varav 36 % förskollärare. 8,3 % av pedagogerna har annat modersmål.

Förskolan Gullmyran, Skönviksvägen 266. Fristående byggnad med egen gård på skogstomt. Förskolan består av 2 avdelningar med 31 barn varav 6,5 % med annat modersmål. 6,50 pedagoger varav 27 % förskollärare. Ingen pedagog har annat modersmål.

Jösses förskola, Jösseforsvägen 1. Fristående byggnad med egen gård nära park och skog. Förskolan består av 2 avdelningar med 32 barn varav 12,1 % med annat modersmål. 7,0 pedagoger varav 16 % förskollärare. Ingen pedagog har annat modersmål.

Förskolan Terrassen, Tussmötevägen 195. Förskolan är belägen inom Stureby sjukhemsområde och ligger en trappa upp. Förskolan består av 3 avdelningar med 41 barn varav 10 % med annat modersmål. 7,37 pedagoger varav 39 % förskollärare. Ingen pedagog har annat modersmål.

Totalt har enheten 86,45 pedagoger varav 34% förskollärare. xxx% av pedagogerna har annat modersmål.

Systematiskt kvalitetsarbete

Vårt arbete med att ta fram kvalitetsredovisningen är kopplad till det systematiska kvalitetsarbete som bedrivs under hela året. se bilaga "Kvalitetsåret"

Vi arbetar efter att planering, genomförande och utvärdering ska bilda en uppåtgående spiral för att leda till verksamhetens utveckling. se bilaga "Dokumentation - Årshjul"

December

Varje avdelning gör en utvärdering av den gångna terminen. Då görs också enhetens VB (verksamhetsberättelse) och VP (verksamhetsplan) utifrån stadens och stadsdelens VP samt avdelningarnas utvärderingar.

Januari

Alla förskolor har en planeringsdag då man gör sin egen avdelnings AP (arbetsplan).

Februari

Feedback ges på avdelningens utvärdering och AP av biträdande förskolechefer. Alla avdelningar har ett föräldramöte där man förankrar sitt AP.

April-Maj

Uppföljning av avdelningens AP görs på APT. Utvecklingssamtal med samtliga barns föräldrar. Brukarundersökningen återkopplas till föräldrarna i någon form. Överlämningssamtal med förskoleklass och föräldrar.

Juni

Utvärdering görs av varje avdelnings arbete under vårterminen. Resultat och analyser finns sedan med i läsårets kvalitetsredovisning. I år introducerades ett nytt utvärderingsverktyg, (TUFF) som är gemensamt för alla förskolor i stadsdelen.

Där ska utvärdering styrkas med dokumentation utifrån de förväntade resultaten i VP. Varje avdelning gör även självvärderingen som är ett dokument i Stockholms stad.

Augusti

Planering av höstens arbete görs på arbetsplatsträff (APT) och avdelningsmöten.

Oktober-November

Uppföljning av inskolning och utvecklingssamtal med föräldrarna. Uppföljning av avdelningens AP på APT.

Förutom pedagogernas kvalitetsarbete så finns dialog med föräldrar, förskoleråd och brukarundersökningen som underlag för kvalitetsredovisningen.

Vi har arbetat fram mallar för planering och utvärdering med manualer som är tänkt att förtydliga dokumentationsarbetet. Under året har en gemensam mall för utvecklingssamtalen arbetats fram inom enheten med koppling till läroplanens målområden. Den blir också en evidens i TUFF-arbetet.

Från och med i år så finns också självvärderingen med som ett dokument i kvalitetsarbetet.

Åtgärder för utveckling från föregående kvalitetsredovisning

Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation fortsätter att vara ett utvecklingsområde för oss. De nätverk vi haft under läsåret har varit utifrån pedagogisk dokumentation där miljön haft ett stort fokus. Stadsdelens arbete med att ta fram TUFF (tydlig uppföljning för förskolan) bidrar till att mer reflektion finns och också en evidens som är nödvändig när vi ska utvärdera verksamheten. Enheten har arbetat fram ytterligare dokument som stöd för att kunna "TUFFA".

Pedagogisk miljö

Pedagogisk miljö är också en del av den pedagogiska dokumentationen. Vi kan se att arbetet med pedagogiska miljöer har satt fart där miljön görs lättillgänglig och inspirerande för barnen så att lusten till eget självständigt skapande ökar. Nästa steg är också att allt mer ha ett projektnriktat arbetssätt med reflektion som ett viktigt verktyg. Vi har under året börjat med att göra en checklista för den pedagogiska miljön, material och inredning. Det handlar också om vilka mötesplatser vi ska ha på förskolan.

Inflytande

Ett annat utvecklingsområde är barns inflytande. Vi ska se över arbetssätt och metoder för att kunna involvera barnen mer i verksamhetens planering, genomförande och utvärdering. Vi ska också fortsätta att utveckla föräldramötena så att de blir ett bra diskussionstillfälle om förskolornas verksamhet. Att

vidareutveckla inflytandet på egentligen alla nivåer är viktigt; barn, föräldrar och personal. Att ha inflytande och kunna påverka är viktigt för alla.

Lokalt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta att utvecklas. Vi har under läsåret arbetat fram tydliga mallar med manualer för att dokumenten ska bli tydliga och lättlästa.

Läroplan

Den reviderade läroplanen har under våren implementerats i olika fora inom enheten; APT, pedagogforum föreläsningar. Den kommer även fortsättningsvis finnas med på våra olika fora.

PIM

Under ett och ett halvt år kommer vi genomföra PIM (praktisk IT- och mediekompetens) inom vår enhete. Det är stadens satsning på att alla medarbetare ska kunna hantera datorn i sitt arbete.

Likabehandlingsplan

Likabehandlingsplanen revideras årsvis och heter numera "Likabehandlingsplan / Plan mot kränkande behandling". En gemensam grund kommer vara basen men kartläggning, förebyggande och främjande arbete kommer vara skrivet för varje enskild förskola. Nästa läsår ska "stommen" och värdegrunden ses över i en arbetsgrupp över förskolorna.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Utvärdering av likabehandlingsplan/plan kränkande behandling

Inget barn ska utsättas för diskriminerande eller kränkande handlingar. Vi ska medvetet och aktivt motverka alla sådana handlingar.

Likabehandlingsplanen revideras en gång per år i samband med årets kvalitetsredovisning. I samband med vårens utvärdering beskriver avdelningen sitt arbete utifrån likabehandlingsplanen/Planen mot kränkande behandling. Grunden kommer vara likadan för Enskede Gårds förskolor och ha en lokal kartläggning, förebyggande och främjande del för varje förskola. Grunden kommer vara likadan för Enskede Gårds förskolor. Dokumentations- och uppföljningsmallar kommer också vara samma för hela enheten. Under nästa läsår ska "stommen" och värdegrunden ses över i en arbetsgrupp över förskolorna. Barn och föräldrar ska också involveras mer i utvärderingen.

NÄMNDMÅL:

I. Barn och ungdomar har grundläggande demokratiska värderingar och sociala förmågor samt bemöts utifrån jämställdhet, respekt och likabehandling

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn med funktionsnedsättningar ska företrädesvis inkluderas i de ordinarie förskolegrupperna	2012-01-01	2012-12-31
Förskolans personal ska ges fortbildning kring barn med funktionsnedsättning, inkluderande arbetssätt och i förekommande fall hjälpmedel	2012-01-01	2012-12-31
Förskolornas likabehandlingsplaner/planer mot kränkande behandling ska utvärderas och uppdateras i samband med kvalitetsredovisningen	2012-01-01	2012-12-31
Vid övergången från förskola till skola ska särskild samverkan ske med berörda parter så att funktionsnedsatta barn får en bra övergång	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Barnen utvecklar förståelse för vårt samhälles demokratiska värderingar

Förväntat resultat

Barnen visar empati och ser olikheter som en tillgång

Alla barn deltar i lek utifrån sin egen förmåga

Barnen visar hänsyn och tar ansvar för det sociala sammanhang man vistas i på förskolan

Arbetssätt

Likabehandling: Pedagogerna arbetar normkritiskt med sig själva och med sina förhållningssätt. Vi uppmuntrar barnen att vara pojkar och flickor på många olika sätt. Vi använder även olika arbetsmaterial som Våga Vara, REDE (Respekt, Empati, Djur, Etik), Tilda-böckerna, På genusäventyr. Med hjälp av böcker, drama och samtal kan vi lyfta fram och bearbeta etiska dilemman och livsfrågor som är aktuella för barnen. Enhetens likabehandlingsplan revideras årligen i samband med kvalitetsredovisningen. Genom att finnas i barnens närhet ökar vi handlingsberedskapen samt möjligheten att upptäcka eventuell diskriminering och/eller kränkande behandling från såväl pedagoger som barn och föräldrar. På förskolorna förs kontinuerliga samtal kring barngruppsklimat och pedagogernas förhållningssätt till varandra, barn och föräldrar.

Allas lika värde: Medarbetarna har under en längre tid och via utbildningssatsningar utmanat sina egna tankar kring kön, sexuell läggning, funktionshinder, etnicitet och religion. Med hjälp av detta arbete har vi skapat en gemensam plattform för enhetens värdegrundsarbete. I våra olika fora förs återkommande metoddiskussioner om förhållningssätt och barnsyn kopplade till

värdegrunden. Värdegrundstankarna genomsyrar vardagen på förskolorna och barnen ska bemötas respektfullt och följsamt efter de värden som vårt samhälle vilar på. Som ett led i värdegrundsarbetet är det viktigt att pedagogerna utgör goda och lyhörda förebilder för barnen. På så vis skapar vi grunden för en trygg, rolig och lärorik förskola.

Samverkan och konflikthantering: Barns lek är en central del av deras sociala, intellektuella, demokratiska, kreativa och personliga utveckling. Pedagogernas roll är att utifrån barnens olika behov och intressen utveckla leken genom att närvara, stimulera, uppmuntra och utmana. Barnen får också genom leken många tillfällen att öva på att lösa problem samt att utveckla sin empati och sociala kompetens. Inom verksamheten används på flera håll särskilda kompisolar/-händer i syfte att utveckla/värna om barngruppens sociala klimat. En förskola arbetar med s.k. samtalsmattor, en metod som gör det möjligt för personer med kognitiva och kommunikativa svårigheter att uttrycka åsikter, tankar och idéer.

Konflikthanteringen barn emellan ska stöttas utifrån barnens enskilda behov samt förutsättningar, och hänsyn ska tas till den uppkomna situationens särart. Barnen uppmuntras att tillsammans lösa den uppkomna situationen. Vägledande verktyg som används är t.ex. öppna frågor till barnen. Viktiga ledord vid konflikthantering är att konflikterna bearbetas med fokus på empati, rättvisa och respekt för allas lika värde.

Barn i behov av särskilt stöd: Vår utgångspunkt är att inkludering i de allra flesta fall är det bästa för barn i behov av särskilt stöd. Inkluderingen bidrar också till att alla barn i barngruppen ges möjlighet att utveckla sin förmåga att leva sig in i, och ta hänsyn, till andra människors villkor och situation. För att kvalitetssäkra att barnet får det stöd och den stimulans som det behöver upprättas en handlingsplan i samarbete med föräldrarna. En gång per termin erbjuds föräldrarna ett uppföljningsmöte med inblandade parter (habiliteringspersonal, pedagoger, förskolechef och stadsdelens samordnare).

Resursanvändning

Vid behov använder vi stadsdelens resursteam som består av förskolepsykolog, talpedagog, musikpedagog och språkpedagog samt Hjälpmedelscentralen. Observationer och handledning tillhandhålls även av vår pedagogiska handledare.

Uppföljning

Pedagogiska dokumentationer samt barnportfolio utvärderas i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Observationer i barngruppen sker i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat.

Avdelningsansvarig ansvarar.

Avdelningsmöten och planeringstid ägnas åt uppföljning av förhållningssätt och arbetssätt (inklusive Likabehandlingsplanen) i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utvecklingssamtalen fokuserar på åtagandet och dess förväntade resultat i syfte att

utröna föräldrarnas uppfattning om vårt arbete på området. Avdelningsansvarig ansvarar.

Alla avdelningar genomför en gång per termin en verksamhetsutvärdering med biträdande förskolechef. Inom ramen för denna fokuseras åtagandet och dess förväntade resultat utifrån avdelningens arbetsplan. Biträdande förskolechef ansvarar.

Resursstödet för barn i behov av särskilt stöd följs upp en gång per termin tillsammans med stadsdelens konsult- och stödgruppsansvariga. Utvärderingar för det enskilda barnet i behov av särskilt stöd genomförs på den aktuella avdelningen i samråd med berörda föräldrar. Utvärderingen bygger på/utgår ifrån handlingsplanen för barnet ifråga. Förskolechef och avdelningsansvarig ansvarar.

Minst en dokumenterad intervju/samtal sker årligen utifrån barnens ålder och mognad. Intervjuns fokus ligger inom ramen för åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Stadens årliga brukarundersökning mäter hur vår verksamhet i relation till åtagandet uppfattas av föräldrarna. Förskolechef ansvarar.

Utveckling

Likabehandlingsplan / Plan mot kränkande behandling har under 2011 skrivits utifrån varje förskolas kartläggning. Planerna har en gemensam grund men lokalt arbete skrivs in i respektive förskolas plan. Planerna kommer att utvärderas under våren 2012 och förtydligas ytterligare utifrån det man då tagit fram.

Implementera Gruppvärderingen, stadsdelens gemensamma utvärderingsdokument.

Hitta fler former för att arbeta mångkulturellt på våra förskolor.

Resultat

92 % av våra föräldrar känner sig trygga med vår verksamhet

86 % tycker att förskolan arbetar med att utveckla barnens sociala förmåga.

Vi har sett att när man delar gruppen i mindre grupper så har det blivit bättre samspel mellan barnen. Barnen visar ett respektfullt sätt i relation till varandra. Barnen har blivit mer delaktiga och deras vilja att dela med sig av sina åsikter, erfarenheter samt att lyssna och visa respekt till de andras åsikter har ökat.

Barnen ger uttryck för egna önslemål samt föreslår lösningar t.ex. röstning. Demokratiska värderingar kommer till uttryck genom att barnen gärna försöker lösa intressekonflikter med hjälp av: "Vi kan rösta om skaen", "alla som vill kan räcka upp handen".

Barnen har visat medkänsla och hänsyn. De har själva försökt hjälpa varandra eller hämtat en vuxen för hjälp.

Bedömning och analys

Genom vårt arvete med pedagogisk dokumentation har förhållningssätt och synsätt förändrats på våra förskolor. Arbetet med TUFF har också synliggjort processer i arbetslagen för att evidens i våra utvärderingar fått en stor betydelse.

En stor andel av våra föräldrar anser att deras barn är trygga i förskolan. Det är viktigt för oss att bibehålla dem siffrorna eftersom det är grunden i vår förskola.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Den enskilde möter ett varierat utbud av kultur- och hälsofrämjande aktiviteter

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel förskoleavdelningar där barnen upplevt minst två professionella kulturupplevelser under året		100 %	2012

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Den strategiska barn- och ungdomskulturplanen "Kultur i ögonhöjd" ska implementeras i förskolans och fritidens verksamheter	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Barnen tar del av och utövar kultur i olika former samt utvecklar en förståelse för sin egen och andras kultur

Förväntat resultat

Barnen visar intresse för att utöva kultur genom olika uttrycksformer
Barnen visar intresse för sin kultur och är nyfikna på andra kulturer

Arbetsätt

Vi arbetar i enlighet med det vidgade kulturbegrepp som innebär kultur för, med och av barn.

Kultur av barn: Vi ger barnen möjligheter och stöd till såväl planlagt som spontant utforskande skapande genom t.ex. bild, sång, musik, dans, drama, rytmik och rörelse. Barnens bygg- och konstruktionslekar utvecklas med hjälp av olika material och tekniker. Utöver detta får barnen många tillfällen till skapande aktiviteter i relation till olika projekt och traditioner på förskolan. Eftersom barns skapande främjar barns lärande och utveckling reflekterar barn och pedagoger regelbundet över det som skapas och dokumenteras. Dessa pedagogiska dokumentationer ligger sedan till grund för hur barnen kan utmanas vidare i sina skapande uttrycksätt.

Kultur för barn: Vi tar framför allt del av det kulturutbud som vi blir erbjudna

genom stadsdelen. Föreställningar för de minsta samordnas över förskolorna och en centralt belägen förskola inom enheten är då arena. Varje avdelning förfogar över en "kulturpeng" (60 kr per barn och 100 kr per vuxen) som redovisas i slutet av året. Kulturpengen kan användas till kulturella upplevelser såsom teater, museum, musik, dans, konst m.m. Dessa besök följs upp genom att barnen på olika sätt får bearbeta sina upplevelser och intryck av aktiviteten.

Kultur med barn: Vår dagliga verksamhet innehåller olika inslag av kultur. Vi leker, läser, dramatiserar och barnen förmedlar egna berättelser. Vi skapar instrument, sånger, danser och musik tillsammans. Musikförskolan inom enheten har en t.ex. särskild ukuleleskola tillsammans med 5-åringarna varje år.

Förskolorna har olika traditioner såsom Lucia, gårds-, påsk-, midsommar- och julfester. Vissa av dessa traditioner har vi endast på avdelningen, vissa har vi tillsammans på förskolan och vissa bjuder vi in våra föräldrar att delta i. På en del förskolor förekommer diskussioner kring införandet/skapandet av nya traditioner och bevarandet av gamla traditioner i syfte att vidareutveckla verksamheten

Skapandemiljö: Barns skapande, lärande och utveckling är tätt förknippade med varandra. Vi sträva

därför efter att omge barnen med ett varierat, utvecklande och utmanande material i en stimulerande samt lättillgänglig miljö. Under 2011-2012 kommer alla avdelningar att erbjudas handledningstid via Reggio Emilia-institutet.

Handledningen koncentreras till utvecklingen av den pedagogiska miljön ur ett skapandeperspektiv.

Resursanvändning

Varje förskola har ett kulturombud. Teatrar samordnas inom enheten till en för oss centralt belägen förskola för att underlätta för de minsta barnen att ta sig till föreställningarna. Vi använder också bibliotek, bokbussen och Mediateket

Uppföljning

Pedagogiska dokumentationer samt barnportfolio utvärderas i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Observationer i barngruppen sker i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat.

Avdelningsansvarig ansvarar.

Avdelningsmöten och planeringstid ägnas åt uppföljning av förhållningssätt och arbetssätt i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utvecklingssamtalen fokuserar på åtagandet och dess förväntade resultat i syfte att utröna föräldrarnas uppfattning om vårt arbete på området. Avdelningsansvarig ansvarar.

Alla avdelningar genomför en gång per termin en verksamhetsutvärdering med biträdande förskolechef. Inom ramen för denna fokuseras åtagandet och dess förväntade resultat utifrån avdelningens arbetsplan. Biträdande förskolechef ansvarar.

Redovisning av vilka traditioner och kulturaktiviteter som genomförts under året. Avdelningsansvarig ansvarar.

Redovisning av de öronmärkta kulturpengarna på en särskild blankett i slutet av budgetåret. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utveckling

Vi ska fortsätta arbetet med att göra miljön lättillgänglig och inspirerande för barnen så att lusten till eget självständigt skapande ökar men också att verksamheten ger utrymme för barnens egna intressen.

Implementera Gruppvärderingen, stadsdelens gemensamma utvärderingsdokument.

Resultat

Vi har använt oss av det kulturutbud som stadsdelen erbjudit vilket har möjliggjort att få teaterbesök ute på våra förskolor. Avdelningarna har också gjort externa kulturbesök med den "kulturpeng" som varje avdelning förfogar över.

Vi har i våra olika fora diskuterat inom- och utomhusmiljön.

Inomhusmiljö. Vilka olika "mötesplatser ska finnas på våra avdelningar? Hur ska dem se ut? Vilka material ska finnas där? Dessa frågeställningar har resulterat i att många av våra avdelningar genomgått en förändring till mer tillgängliga miljöer både när det gäller inredning och material.

Utomhusmiljö. Vad gör man ute? Vilket material kan man ha ute? Ute kan man också arbeta med olika stationer och aktiviteter. Det börjar växa fram på våra förskolor.

Barnen frågar och undrar vad olika saker heter på olika språk och vad man gör i dem olika länderna. Diskuterat erfarenheter från sina resor och jämfört med Sverige, fler sånger på olika språk.

ÅTAGANDE:

Barnen utvecklar förståelse för vikten av att värna om en god hälsa och välbefinnande samt utövar fysiska aktiviteter

Förväntat resultat

Barnen visar intresse för fysiska aktiviteter

Barnen visar förståelse för sambandet mellan mat och hälsa

Arbetsätt

Rörelse: Barnen erbjuds både spontana och organiserade tillfällen till rörelselek och motoriska utmaningar såväl inom- som utomhus. Vi vistas utomhus minst en gång om dagen och gärna i naturen.

Säker miljö: Vi arbetar kontinuerligt med balansgången mellan att säkerställa våra förskolemiljöer och samtidigt låta miljön inspirera barnen till utmaningar och nya erfarenheter. Inom enheten finns en intern tillbuds- och olycksfallsrapportering för

att effektivt kunna upptäcka och åtgärda eventuella brister i vår miljö. Samtliga medarbetare är introducerade i stadens RISK- och Incidentrapportering och hur denna ska användas. Utöver detta genomförs på varje förskola en intern barnsäkerhetsrond med biträdande förskolechef och barnsäkerhetsombud. Protokollen från barnsäkerhetsronderna behandlas sedan i LSG och under APT. Kost: Förskolornas grönsaksutbud ska utökas och barnen erbjudas 3 till 5 olika grönsaker varje dag. Även variationen av t.ex. bröd och pålägg ska ökas. Stadsdelen har sedan hösten 2010 en dietist anställd på halvtid som arbetar mot förskolornas kökspersonal. Vi arbetar efter de checklistor och handlingsplaner för barn med matallergier som utarbetats av dietisten. Under 2011 startades ett arbete med att köken tillsammans med dietisten arbetar fram riktlinjer för näringsberäkning av matsedlar. Dietisten erbjuder också olika slags fortbildningar för kökspersonalen.

Hygien: Vi fortsätter att följa våra skärpta rutiner kring handtvätt efter toalettbesök, utevistelse, före och efter måltider samt vid smittosamma sjukdomsutbrott. Vi förklarar för barnen varför noggrann handtvätt är viktigt och använder oss t.ex. av ramsor och sånger för att underlätta handtvätten. Handsprit används vid behov och handdukar har bytts ut mot engångshanddukar.

Matsituationen: Genom att servera bra mat under lugna, trivsamma måltidssituationer skapar vi möjligheter för grundläggandet och upprätthållandet av goda matvanor hos barnen. Under måltiderna är pedagogerna viktiga förebilder genom bl.a. att tala om, och visa att mat är viktig för att man ska orka hela dagen. På flera förskolor finns särskilda barnråd i vilka bl.a. maten diskuteras. Flera avdelningar serverar maten i bufféform, och några använder sig av grönsaksbufféer.

Resursanvändning

Inom köksnätverket delges kunskaper om bra mat på förskolan. Här byter personalen bl.a. erfarenheter, recept och idéer med varandra, men diskuterar också hur arbetet med kost kan utvecklas på våra förskolor.

Gemensamma foldrar är framtagna inom enheten som handlar om Hälsa & Hygien samt Bra mat på förskolan.

Uppföljning

Pedagogiska dokumentationer samt barnportfolio utvärderas i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Observationer i barngruppen sker i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat.

Avdelningsansvarig ansvarar.

Avdelningsmöten och planeringstid ägnas åt uppföljning av förhållningssätt och arbetssätt i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utvecklingssamtalen fokuserar på åtagandet och dess förväntade resultat i syfte att utvärdera föräldrarnas uppfattning om vårt arbete på området. Avdelningsansvarig ansvarar.

Alla avdelningar genomför en gång per termin en verksamhetsutvärdering med biträdande förskolechef. Inom ramen för denna fokuseras åtagandet och dess förväntade resultat utifrån avdelningens arbetsplan. Biträdande förskolechef ansvarar.

Stadens årliga brukarundersökning mäter hur vår verksamhet i relation till åtagandet uppfattas av föräldrarna. Förskolechef ansvarar.

Barnsäkerhetsrond genomförs på respektive förskola under våren. Biträdande förskolechef ansvarar.

Sammanställning samt analys av de tillbud/olycksfall som rapporteras under året. Förskolechef ansvarar.

Sammanställning av tillbud, olyckor och skador i RISK redovisas i slutet av året. Förskolechef ansvarar.

Under året ska en barnsäkerhetspolicy arbetas fram inom enheten. Förskolechef ansvarar.

Utveckling

Vidareutveckla arbetet med varierad och näringsriktig kost.

Få med barnen mer i planering av matsedlar t.ex.

Utveckla arbetet med buffé, några förskolor har under 2011 startat med grönsaksbuffé och några serverar allt i bufféform.

Samarbetet med stadsdelens dietist fortskrider under 2012.

Resultat

Barnen tar egna initiativ till lek och rörelse, kommunicerar med varandra och använder fantasin i leken.

Barnen talar själva om att mat är bra för froppen och vart maten tar vägen. Vi ser ett ökat intresse för grönsaksbuffé, barnen vågar smaka på de olika grönsakerna i högre utsträckning.

Barnen tvättar händerna före måltider och efter toalettbesök.

Vårens barnsäkerhetsronder gjordes under våren och sammanställs under hösten 2012.

NÄMNDMÅL:

2. Barnen utvecklar sina förmågor och utmanas i sin utveckling och sitt lärande

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inom varje förskoleområde ska en årlig kartläggning göras av vilka modersmål som talas av barn och personal.	2012-01-01	2012-12-31

ÅTAGANDE:

Barnen utvecklar sina förmågor i meningsfulla sammanhang där lust och nyfikenhet styr

Förväntat resultat

Språk & Kommunikation

Barnen använder olika genrer

Barnen använder olika sätt att kommunicera

Barnen visar intresse för bilder, texter och medier

Matematik

Barnen visar intresse för och använder matematiska begrepp

Barnen har förmåga att föra och följa matematiska resonemang

Barnen använder matematik som verktyg i vardagen t.ex. för att lösa problem

Naturvetenskap & Teknik

Barnen visar förståelse för teknik i vardagen

Barnen visar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och sin medverkan däri

Barnen har kunskaper om växter och djur

Barnen visar förståelse för kemiska processer och fysikaliska fenomen

Barnen har förmåga att bygga och konstruera med olika tekniker och material

Arbetsätt

Språk & Kommunikation

Kommunikation: Med hjälp av lek och lekfullt utforskande i olika sammanhang stimulerar vi barnen att utveckla sina förmågor att på olika sätt kommunicera.

Genom att aktivt använda öppna frågeställningar till barnen kan vi initiera reflekterande samtal. De yngsta barnen bistår vi särskilt med att tolka uttrycksätten och benämna det som sker samt det som barnen vill förmedla. I både barn- och vuxeninitierade aktiviteter introducerar vi material, uttrycksformer och begrepp som bidrar till nya sätt för barnen att förstå och uttrycka sig om sin omvärld. Vi genomför språkdomäner med de familjer som har ett annat modersmål än svenska.

Uttrycka tankar och känslor: För att barnen ska få gott om tal- och kommunikationsutrymme delar vi barnen så ofta vi kan i mindre grupper. Genom att arbeta med stimulerande miljöer – ”rum i rummet” – ges utrymme för lekar i mindre grupper där barnen lättare har möjlighet att kommunicera. Barnens tankar och reflektioner efterfrågas aktivt. Vi uppmuntrar dagligen barnen att berätta, lyssna samt ge uttryck för sina uppfattningar och funderingar. Alla förskolor använder sig av musik, rim och ramsor, drama, språkpåsar, sagor och bilder i sitt språk- och begreppsutvecklande arbete. Inom enheten likställer vi TAKK (tecken som alternativ kompletterande kommunikation) med verbalt språk. Vi använder även språkträningsmodeller såsom Karlstadmodellen, PECS och Bliss. En av våra förskolor arbetar med att utveckla taktila bilder. Med hjälp av dessa ges synskadade barn utökade möjligheter att välja aktiviteter, leksaker, böcker m.m.

Bokstäver/böcker: Med hjälp av spel och pussel med ord- och bokstavstema skapar vi hos barnen en förståelse för symboler och bokstäver. Alfabetet, bokstäver och barnens (lek-)skrivande uppmuntras, utmanas och synliggörs på avdelningarna. I såväl organiserade aktiviteter som spontana situationer uppmärksammas barnen på ord och dess betydelser, inte minst synonymer.

Barnens nyfikenhet på ord och språkljud uppmuntras under lekfulla former. Rim, ramsor och uppdelning av ord i stavelser är andra verktyg i vår lek med språk. Vi visualisera ofta såväl ord som ordlekar för barnen. Vi arbetar också med högläsning och reflektion kring berättelser och bilder.

Matematik

Intresse: Vi benämner matematik i våra dialoger med barnen och bekräftar samt lyfter fram när barnen själva gör matematiska reflektioner i sin vardag. De grundläggande matematiska begreppen måste vara automatiserade för att barnen ska lära sig symboltänkande i matematik. Därför gör vi matematiken så konkret som möjligt för barnen i lek- och meningsfulla sammanhang. Vi uppmuntrar barnens intresse för siffror, symboler och mönster genom att benämna dessa i lekar, spela spel, lägga pussel samt i vår skapande verksamhet. Problemlösning liksom att formulera och testa hypoteser är andra intresseväckande arbetsredskap. **Förståelse:** Vi arbetar med barnens förståelse för matematiska begrepp såsom mätning och rumsuppfattning. Härigenom får barnen bl.a. begrepp om tid samt uppfattning om kroppen, föremåls storlek, form och placering. I samspelet med vuxna och kamraterna ingår det ofta att dela med sig, dela ut och dela lika. Detta skapar en förförståelse för divisionens begrepp. Vi samlar, räknar, sorterar, jämför och klassificerar olika material. På detta sätt utvecklar barnen taluppfattning, samt lär sig förstå lika/olika och parbildning. För att barnen ska få en förståelse för tid benämner och åskådliggör vi för barnen bl.a. dagsrytm, dygnsrytm, veckodagar och årstider. Vi för, och initierar, även abstrakta diskussioner om ålder och längd, t.ex. på temat "jag är längst men inte äldst". I musik, sång och instrumentspel utvecklar vi barnens känsla för takt, rytm och puls.

Naturvetenskap & Teknik

Intresse: Konstruktionsleken utmanas och berikas med olika material. Genom att experimentera, laborera och utforska olika naturvetenskapliga fenomen kan barnens intressen utmanas vidare.

Förståelse: I syfte att utveckla barnens förståelse för teknik utmanas barnen att utforska teknik i vardagsmiljön i- och kring förskolan. Pedagogerna intar aktiva medutforskande roller och erbjuder barnen möjlighet till

naturvetenskapligt/tekniskt experimenterande och utforskande. Exempelvis utmanas barnen att genom experimenterande ta reda på hur olika vätskors egenskaper påverkar föremåls flytförmåga, hur värme och kyla påverkar olika vätskor och föremål samt genom konstruktionsarbete öka förståelsen för hävstångs principen och hur ytor och lutning påverkar friktion. Barnen utmanas även att konstruera- och använda sig av olika hissanordningar.

Genom att pedagogerna använder sig av "öppna frågor- och utmaningar" uppmuntras barnen att ställa hypoteser, göra förutsägelser och formulera egna teorier. På så vis kastar barnens olika tankegångar nytt ljus över händelser, begrepp och förståelser och det enskilda barnets tankar, idéer och upptäckter blir gruppens och tvärt om.

Modern teknik såsom digitalkamera, diktafon, filmkamera och dator används av barnen som redskap för bl.a. undersökning, iscensättning, kommunikation, dokumentation och reflektion. I lustfyllda och meningsfulla sammanhang

utforskar barnen tillsammans med pedagogerna multimedia och informationsteknik. Genom användandet av mediers olika uttryck fördjupas barnens förståelse och kunskap.

Kretsloppskunskap: För att skapa förståelse för olika kretslopp och miljövård utgår vi från barnens vardag och närmiljö. Naturvivelser, komposthantering och sopsortering är vanliga verksamhetsinslag. En del förskolor arbetar med s.k. naturkorgar som kan innehålla lappar, faktaböcker och anteckningsblock/pennor. Någon förskola arbetar med experimentlådor som är lätta att ta med sig ut i naturen. Fjärilsodling liksom skapandet av kretslopp i miniformat förekommer också.

Resursanvändning

Pedagogerna delger varandra idéer och material kring barns matematiska tänkande i våra olika fora, bl.a. genom work shops. Våra förskolor har också nära till naturen som pedagogiskt rum.

Enhetens pedagogiska handledare/specialpedagog samt Handikappinstitutet, bokbussen, bibliotek och Medioteket används vid behov.

Uppföljning

Pedagogiska dokumentationer samt barnportfolio utvärderas i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Observationer i barngruppen sker i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat.

Avdelningsansvarig ansvarar.

Avdelningsmöten och planeringstid ägnas åt uppföljning av förhållningssätt och arbetssätt i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utvecklingssamtalen fokuserar på åtagandet och dess förväntade resultat i syfte att utröna föräldrarnas uppfattning om vårt arbete på området. Avdelningsansvarig ansvarar.

Alla avdelningar genomför en gång per termin en verksamhetsutvärdering med biträdande förskolechef. Inom ramen för denna fokuseras åtagandet och dess förväntade resultat utifrån avdelningens arbetsplan. Biträdande förskolechef ansvarar.

Arbetet med "språkdomäner" redovisas i terminsutvärderingen.

Avdelningsansvarig ansvarar.

Stadens årliga brukarundersökning genomförs en gång per år och mäter hur vår verksamhet i relation till åtagandet uppfattas av föräldrarna. Förskolechef ansvarar.

Självvärdering en gång om året. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utveckling

Förskolans ämnesområden; språk, matematik, naturvetenskap och teknik ska vävas samman och finnas med i alla aktiviteter under dagen. Arbeta med att

förtydliga läroplanen i vårt dagliga arbete fortsätter.

Implementera Gruppvärderingen, stadsdelens gemensamma utvärderingsdokument.

Arbeta mot att även självvärderingen styrks med dokumentation. (evidens)

Resultat

Språk

Barnen visar ett stort intresse för bokstäver. Många av barnen känner igen sitt namn och vet vilken bokstav det börjar på. Barnen är bra på att förmedla sina åsikter och tankar till varandra och oss pedagoger. Flera av barnen läser själva.

Barnens pratglädje märks tydligt, liksom att de villigt kommunicerar på många olika sätt oavsett ålder.

Det räcker att vi visar rörelserna så vet barnen vilken sång det är - det blir också en viktig symbol.

80 % av föräldrarna anser att deras barn får stöd i sin språkliga utveckling.

Matematik

Barnens intresse för matematik har ökat genom lek och vardagliga situationer. Barnen har börjat använda nyanserat matematiskt språk (höjd, längd, form m.m.) Barnen har fått bättre förståelse för rums- och tidsuppfattning när vi kopplade dem till leken och projekten. (hur lång tid tar det att åka tunnelbana, jämför med buss)

Vi kan framför allt konstatera att vi pedagoger har blivit bättre på att uppmärksamma barnen på och för dem synliggöra olika matematiska begrepp i vardagliga situationer.

77 % anser att deras barn får stöd i att utveckla sin matematiska förmåga.

Naturvetenskap & Teknik

Barnen har blivit mer intresserad av att experimentera och mer medvetna om att man kan experimentera.,

OH-apparaten ökade barnens intresse för fenomenet ljus och vad man gör med det såsom olika skuggor och rittekniker.

Barnen har ett intresse för djur och natur. De har använt sig av luppar och håvar för att undersöka naturen. Barnen letar upp småkryp som de vill ta reda på mer om. Barnen använder sig även av faktaböcker.

Bedömning och analys

En samlad bedömning över åtagandet om utveckling och lärande är att vi fokuserar mer och mer på gemensamma förhållningssätt mot barnen och på vår gemensamma barnsyn. Pedagogisk dokumentation har blivit ett viktigt verktyg för oss att reflektera över det som sker i verksamheten.

Brukarundersökningen visar på att matematik är ett större utvecklingsområde än språk och naturligtvis lägger vi mycket kraft på läroplanens nya ämnesområde, naturvetenskap och teknik. Under våren har vi haft en planeringsdag på Tom Tits i

Södertälje för att fylla på kunskaperna. En föreläsning i ämnet är inplanerad till hösten 2012.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

3. Barnen och ungdomarna är delaktiga och har inflytande

ÅTAGANDE:

Barnen är delaktiga och har ett reellt inflytande på verksamhetens innehåll

Förväntat resultat

Barnen gör egna aktiva val

Barnen ger uttryck för åsikter, tankar, erfarenheter, ideér och hypoteser

Barnen förhandlar och argumenterar för sin åsikt

Barnen deltar i förskolans beslutsprocesser utifrån sin egen förmåga

Arbetsätt

Förhållningssätt: Vi arbetar med ett medvetet pedagogiskt förhållningssätt där barnens möjlighet och förmåga att uttrycka sig om, samt påverka och ta ansvar i verksamheten tas tillvara. Barnens tankar och känslor ses som en resurs och efterfrågas och bejakas. Därigenom gynnas barnens förutsättningar att utveckla intresset för – och förmågan till – att ta ansvar och utöva inflytande. Samtidigt grundläggs en demokratisk förståelse hos barnen. Barnen uppmuntras till att göra egna val och vi strävar efter att skapa en demokratisk atmosfär där alla har rätt att framföra åsikter och bli lyssnade till. Ibland behöver barnen en vuxen för att klara av att stanna i sitt val och slutföra det. Detta gör vi genom att vägleda och stötta barnens beslut och handlingar. När det inte finns någon vuxen till hands just när ett barn önskar det, uppmuntras barnet att ta hjälp av en kamrat.

Arbetsätt och miljö: Barnens behov och intressen ligger till grund för utforskande och projektorienterade arbetsätt i roliga och meningsfulla sammanhang.

Observationer, samtal och intervjuer med barnen är viktiga underlag för utformandet av miljö, aktiviteter och material på avdelningarna. Barnen uppmuntras också att utvärdera och framföra synpunkter på verksamheten. Vi vinnlägger oss särskilt om att tolka och bemöta de yngsta barnens uttryckssätt. Förskolemiljön såväl inom- som utomhus ska vara lättillgänglig och föränderlig i syfte att erbjuda barnen rika valmöjligheter och främja initiativtagande. Vi har olika former av barnråd i vilka barnen kan framföra önskemål, t.ex. inköp av material, teman och om hur närmiljön (ute & inne) ska utformas. Våra rum och material utformas och väljs i syfte att motverka utvecklingen av stereotypa könsmonster.

Resursanvändning

Vi använder lokaler och material utifrån barnens behov och önskemål. Husmodellen är en kartläggningsmodell (utarbetad av f.d. Jämo, numera DO) som t.ex. kan användas för att se var barnen befinner sig, vad de gör i de olika rummen, vilka material som finns och hur de används. Pedagogerna som deltar i fortbildningen om pedagogisk dokumentation delger varandra erfarenheter som man förvärvat genom att pröva i sin egen verksamhet. Under 2011 kommer Annika Åkerblom Persson från Reggio Emilia-institutet att handleda varje avdelning i deras vidareutveckling av den pedagogiska miljön .

Uppföljning

Pedagogiska dokumentationer samt barnportfolio utvärderas i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Observationer i barngruppen sker i syfte att följa hur verksamheten utformas/bedrivs i relation till åtagandet och dess förväntade resultat.

Avdelningsansvarig ansvarar.

Avdelningsmöten och planeringstid ägnas åt uppföljning av förhållningssätt och arbetssätt i relation till åtagandet och dess förväntade resultat. Avdelningsansvarig ansvarar.

Utvecklingssamtalen fokuserar på åtagandet och dess förväntade resultat i syfte att utvärdera föräldrarnas uppfattning om vårt arbete området. Avdelningsansvarig ansvarar.

Minst en dokumenterad intervju/samtal sker årligen utifrån barnens ålder och mognad. Intervjuns fokus ligger inom ramen för åtagandet och dess förväntade resultat.

Minst en dokumenterad inventering (t.ex. med hjälp av Husmodellen) av hur barnen använder avdelningens olika möjligheter samt i vilken utsträckning. Avdelningsansvarig ansvarar.

Alla avdelningar genomför en gång per termin en verksamhetsutvärdering med biträdande förskolechef. Inom ramen för denna fokuseras åtagandet och dess förväntade resultat utifrån avdelningens arbetsplan. Biträdande förskolechef ansvarar.

Stadens årliga brukarundersökning mäter hur vår verksamhet i relation till åtagandet uppfattas av föräldrarna. Förskolechef ansvarar.

Utveckling

Utarbeta och utveckla verktyg för pedagogernas konkreta arbete med barns inflytande och delaktighet i förskolan.

Utveckla de pedagogiska nätverken för alla pedagoger inom enheten som är fördelade på åtta grupper.

Implementera Gruppvärderingen, stadsdelens gemensamma utvärderingsdokument.

Resultat

Barnen kommer med egna förslag och gör egna val mellan olika aktiviteter, både inom- och utomhus. När initiativen inte kan infrias, vill barnen ofta veta varför och kommer ofta med förslag till hur vi kan göra istället.

Barnen har hämtat material själva och börjat arbeta med skapande projekt på egna initiativ.

86 % av våra föräldrar är nöjda med hur vi arbetar med barnens inflytande.

Bedömning och analys

Vi har idag mycket diskussioner i våra olika fora om barns inflytande. Vi behöver koppla det tydligare till våra styrdokument och vårt uppdrag. Vi kan se att det sker en utveckling av våra miljöer och förhållningssätt men det tar tid.

Fokus måste läggas på våra förhållningssätt och kunskaps- och barnsyn till att börja med.

Vi ser att pedagogerna inte är så snabba med att ge barnen svar som tidigare.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

4.Vårdnadshavarna och förskolan samverkar för barnens bästa

ÅTAGANDE:

Vårdnadshavarna känner delaktighet i och har förtroende för förskolans verksamhet

Förväntat resultat

Vårdnadshavare känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten

Vårdnadshavare vet vad förskolan gör för att stödja sitt barns utveckling

Vårdnadshavare är informerade om förskolans mål och arbetssätt

Arbetsätt

Information: I den dagliga föräldrakontakten upprätthålls en fortlöpande dialog om barnets utveckling. Skriftlig övergripande information om enheten lämnas från ledningen i form av ett "Enhetsnytt". Det finns också informationstavlor vid alla entréer för extern och intern information. Vi genomför praktiskt dokumentationsarbete (bilder, filmer, texter m.m.) som speglar barnens dag på förskolan och ger föräldrarna inblick i verksamheten. Veckobrev / Månadsbrev skrivs av alla avdelningar, och de mejlas allt oftare till föräldrarna. Sedan några år tillbaka har vi digitala fotoramar i många förskoleentréer som t.ex. visar urval ur dagens händelser. Med hjälp av pedagogisk dokumentation får vi syn på och kan tillsammans med föräldrarna reflektera över barnens utveckling och lärande samt vidareutveckla verksamheten därefter. Vi arbetar även med portfolio, i vilken vi

samlar material där barnets lärande och utveckling kommer till tydligt uttryck. Samverkan: Föräldramötena en gång per termin inriktas mot såväl information som diskussion om verksamheten. Några gånger per år erbjuds andra former av samverkan, t.ex. fixarkväll, drop-in-fika, gårdsfest och vernissage. Föräldrarna är också välkomna att delta i verksamheten. Öppet förskoleråd för föräldrar finns på alla våra förskolor som anser sig det. De öppna förskoleråden hålls dagtid cirka två gånger per termin och behandlar aktuella frågeställningar från föräldrarna och verksamheten. Deltagande är förskolechef, biträdande förskolechef, en pedagog från den aktuella förskolan samt föräldrar. Kallelse och dagordning mejlas en vecka före mötet och möjlighet att mejla övriga frågor finns. Det går också att lämna frågeställningar i förskolornas "Ris- och rosskåp". Minnesanteckningar skrivs av någon förälder och förmedlas till alla föräldrar och personal per mejl. Föräldraaktiv inskolning: Ett respekt- och förtroendefullt föräldrasamarbete är en grundläggande utgångspunkt för vår verksamhet. Vi använder oss av s.k. föräldraaktiv inskolning för att skapa en trygg förskolestart för barnen samtidigt som föräldrarna får en helhetsbild av förskolans arbete och barngrupp. Ett informationsmöte före inskolningen hålls på samtliga förskolor för alla nya föräldrar. Vid detta möte deltar förskolechefen och biträdande förskolechef. Efter avslutad inskolning inbjuds föräldrarna till uppföljningssamtal. Utvecklingssamtal: Utvecklingssamtalen en gång per termin syftar till att utbyta information om barnets individuella utveckling och trivsel samt om hur vår verksamhet kan bidra på dessa områden. När behov av ytterligare samtal uppstår, avsätts snarast tid för detta. Styrdokument: På förskolorna finns informationstavlor vid entréerna. På dessa förvaras styrdokument som enhetens verksamhetsplan, avdelningens verksamhetsplan, kvalitetsgarantier, likabehandlingsplanen, förskolans läroplan, Lpfö98 samt Stockholms stads förskoleplan och Språkprogram. När ny information om styrdokument behöver spridas använder vi oss också av Enhetsnytt, månadsblad och mejl. Föräldramötena används också till att sprida information och kunskap om våra styrdokument.

Resursanvändning

En gemensam ram för utvecklingssamtal inom enheten har utarbetats på pedagogforum. Under 2011 har även ett gemensamt informationsmaterial om föräldraaktiv inskolning utarbetats.

Uppföljning

Stadens årliga brukarundersökning mäter hur vår verksamhet i relation till åtagandet uppfattas av föräldrarna. Förskolechef ansvarar.
Redovisning av hur många utvecklingssamtal som genomförts.
Avdelningsansvarig ansvarar.
Redovisning av hur många avdelningar som använt föräldraaktiv inskolning.
Avdelningsansvarig ansvarar.
Redovisning av inventerade informationstavlor i entréerna. Biträdande förskolechef ansvarar.

Redovisning av samtliga föräldrasamverkansaktiviteter i terminsutvärderingen.
Avdelningsansvarig ansvarar.

Redovisning av antalet utkomna Enhetsnytt från ledningen. Förskolechef ansvarar.

Utveckling

Utveckla nya tankar och ideér till att få föräldrarna delaktiga i planering och utvärdering.

Öka informationskanalerna att omfatta verksamhetens tema- och projektarbeten i större utsträckning. Under 2011 har det tagits fram en mall för informationsbrev från avdelningarna.

Utveckla föräldramötena till att alltmer synliggöra hur vi arbetar med våra styrdokument.

Se över formen föräldraforum; Gemensam temakväll för alla föräldrar i enheten där t.ex. den reviderade läroplanen kan presenteras för föräldrarna.

Vi ska ta reda på föräldrarnas behov av delaktighet och inflytande på förskolan och hur de tänker att förskoleråden ska fungera.

Implementera stadsdelens gemensamma utvärderingsdokument.

Utveckla arbetet med utvecklingssamtal utifrån den reviderade läroplanen.

Under 2012 utveckla arbetet med synpunkts- och klagomålshanteringen. Vi har startat ett redovisningssystem där avdelningarna själva skriver in sina synpunkter och klagomål de fått från brukarna.

Resultat

Alla avdelningar skriver månads- eller veckobrev till föräldrarna med information om verksamhet och projektarbeten. De flesta skickar också dessa med mejl.

Vi arbetar för att föräldramötena ska ge en bättre insyn i vår verksamhet genom att mer beskriva verksamheten utifrån våra styrdokument.

87 % av våra föräldrar känner sig välkomna att framföra synpunkter på verksamheten.

91 % anser att dem fått information om förskolans mål och arbetssätt.

Bedömning och analys

Vi har väl fungerande informationskanaler och föräldrar visar också ett stort intresse för vår verksamhet.

För att tydliggöra vår verksamhet och dess mål så har vi försökt hitta andra former till föräldramöten än de vi haft förut. Det arbetet kommer vi fortsätta med eftersom det ger föräldrarna mer insyn i vår verksamhet och därmed om sina barns vardag på förskolan.

Samverkan

NÄMNDMÅL:

5. Barnen är förberedda inför övergången från förskola till skola

ÅTAGANDE:

Barnen är förberedda inför att börja förskoleklass

Förväntat resultat

Fungerande samarbete mellan förskola, förskoleklass och fritidshem
Vårdnadshavarna är nöjda med förskolans avrundning av förskoletiden

Arbetsätt

Förberedelser: När barnens övergång till skolan närmar sig, har förskolan i uppgift att finna former för att på lämpligt sätt avrunda förskoletiden. Genom samtal/intervjuer och olika aktiviteter, såväl i förskolan som i anslutning till skolan, förbereds de berörda barnen på att de ska sluta förskolan och börja förskoleklass. Någon form av avslutningsaktivitet för de blivande skolbarnen sker också på varje förskola. De nyblivna skolbarnen inbjuds sedan vanligen till förskolan någon gång under höstterminen.

Samtal: Förskolan har som uppgift att sträva efter ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet. Vi följer därför handlingsplanen som föreligger i sammanhanget. Under vårterminen erbjuds föräldrarna ett avslutningssamtal på förskolan. Vi erbjuder oss även att närvara under vårens s.k. överlämningssamtal med den blivande förskoleklassens lärare. Barnets portfolio är ett annat informationsunderlag som föräldrarna kan välja att lämna vidare till skolan. Inför den kommande övergången till förskoleklassen ägnar vi speciell uppmärksamhet åt barn i behov av särskilt stöd.

Handlingsplan: Vi arbetar enligt den handlingsplan som finns upprättad mellan alla förskolor och skolor i stadsdelen. Under våren besöker de blivande skolbarnen skolan under ett antal gånger, antingen med förskolepersonal och/eller föräldrar. En pedagog från förskolan deltar i skolans informationsmöte för nya barn i syfte att känna till och internt sprida den information som delges föräldrarna.

Dialog: Med en av enhetens skolor har en dialog startat om hur samarbetet ska se ut framöver. Dialogen förs såväl mellan ledningarna som mellan pedagoggrupperna.

Resursanvändning

Varje förskola har en kontaktperson på de aktuella skolorna. Kontaktpersonen på förskolorna har som uppgift att delta i skolans uppföljningsmöten, hålla i bokningen av överlämningssamtalen samt delta i skolans inskolningsträffar.

Uppföljning

En dokumenterad intervju med alla blivande skolbarn på temat ”sluta förskolan, börja skolan”. Syftet med intervjun är att undersöka barnens inställning till/uppfattning om den förestående skolstarten.

Avslutningssamtalen fokuserar på åtagandet och dess förväntade resultat i syfte att utröna föräldrarnas uppfattning om vårt arbete på området.

Redovisning av hur många avslutnings- och överlämningsamtal som erbjudits samt genomförts.

Utvärderingsmöte av årets övergång tillsammans med skolan enligt handlingsplanen.

Uppföljning i ledningsgrupperna för förskolan/skolan om hur väl handlingsplanen följts.

Redovisning av genomförda dialoger mellan förskolans och skolans pedagoger om hur övergången fungerat.

Utveckling

Implementera stadsdelens gemensamma utvärderingsdokument.

Fortsätta arbetet med att utveckla samarbetet med förskoleklass på ledningsnivå och pedagognivå gentemot våra närliggande skolor.

Resultat

67 % av våra föräldrar är nöjda med övergången till förskoleklass.

Samarbetet med en av våra skolor har verkligen blivit ett bra samarbete där pedagoger och chefer har träffats. Pedagogerna har haft pedagogträffar och diskuterat sina verksamheter med varandra.

Bedömning och analys

Viktigt att vi hittar former för övergången till förskoleklass. Ett bra samarbete har startat med Sturebyskolan där vi ska ha en gemensam planering och utvärdering.

Föräldrar ska erbjudas överlämningsamtal om de känner behov av det, annars i början av höstterminen.

I samband med avslutningssamtalet finns möjlighet att ställa några frågor om hur de upplevt avrundningen av förskolan. Det är en del av TUFF-utvärderingen.

Övrig uppföljning

Uppföljning sker i många av enhetens fora.

- Avdelningarnas arbetsplan följs upp vid olika tidpunkter under året bl.a. APT i april och oktober.
- Stadens självvärdering används av alla våra avdelningar.
- I juni gjordes utvärderingen efter TUFF för första gången vilket har fördjupat arbetet med reflektioner och dokumentation betydligt.
- Avdelningarna använder sig av olika uppföljningsmetoder t.ex. intervjuer, samtal, barnråd och observationer.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret

Vi avstod i år från att tävla i stadens kvalitetsutmärkelse. Vi anser att vi behöver arbeta mer med resultat och bedömningar så vi får se om det blir en tredje gång.

En stor fortbildningssatsning i pedagogisk dokumentation har under åren genomförts med ledning av en ateljérista från Reggio Emiliainstitutet. Alla pedagoger deltagit i två heldagar och två halvdagar. Under våren 2011 startade ett handledningsarbete i arbetslaget tillsammans med den ateljérista som hållit i fortbildningen. Den handledningen fortsätter även under hösten 2011 och våren 2012. Höstterminen 2011 startade vi också nätverk för samtliga pedagoger inom enheten.

Det vi börjar se och det vi vill se är att förhållningssätt och barnsyn förändras utifrån det som är det viktigaste tanken med pedagogisk dokumentation. Vi ser också att de pedagogiska miljöerna börjar förändras på våra förskolor och ser fram emot att verksamheterna mer och mer ska arbeta projektinriktat och använda sig av reflektion som ett verktyg.

Vi ska också ha med barn, föräldrar och medarbetare i planerings- och utvärderingsarbetet i vår verksamhet. Att vidareutveckla inflytandet på alla nivåer är viktigt. Att ha inflytande och kunna påverka sin situation är viktigt

Vi har under året arbetat fram en gemensam mall för utvecklingssamtal som också är knuten till de olika läroplansområdena.

Utvecklingsområden

- Pedagogisk dokumentation
- TUFF (Tydlig uppföljning för förskolan)
- Inflytande / Information
- Pedagogisk miljö
- Lokalt kvalitetsarbete
- Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling
- Värdegrunden
- Pedagogiska ställningstaganden

Åtgärder för utveckling

Pedagogisk dokumentation

En stor satsning på pedagogisk dokumentation har gjorts under 2010/2011. Syftet är att hitta det förhållningssätt och den barnsyn som är nödvändigt för att arbeta med pedagogisk dokumentation. Under 2011 har vi startat upp ett arbete med arbetslagshandledning med handledare från Reggio Emilia institutet. Arbetet fortsätter nu med att använda pedagogisk dokumentation som ett verktyg på våra förskolor, samtidigt som vi arbetar med att hitta mer stunder för reflektioner.

Pedagogisk miljö

Pedagogisk miljö är också en del av den pedagogiska dokumentationen. Vi kan se att arbetet med pedagogiska miljöer har satt fart där miljön görs lättillgänglig och

inspirerande för barnen så att lusten till eget självständigt skapande ökar. Nästa steg är också att allt mer ha ett projektinriktat arbetssätt med reflektion som ett viktigt verktyg. Vi har startat arbetet med att arbeta fram en checklista för hur miljön ska se ut utifrån inredning och material. Detta också för att förskolornas kvalitet ska närma sig varandra.

Inflytande

Ett annat utvecklingsområde är barns inflytande. Vi ska se över arbetssätt och metoder för att kunna involvera barnen mer i verksamhetens planering, genomförande och utvärdering. Vi har under våren haft öppna förskoleråd där förskolechef och biträdande har deltagit tillsammans med föräldrar och en pedagog. Oavsett om vi har representanter eller inte så har vi ett lågt deltagarantal på våra förskoleråd. Vi ska ta reda på hos föräldrarna vilka behov av delaktighet och inflytande de har och hur formerna ska se ut. Vi ska också fortsätta utveckla föräldramötena så att de blir ett bra diskussionstillfälle om förskolornas verksamhet. Att vidareutveckla inflytandet på egentligen alla nivåer är viktigt; barn, föräldrar och personal. Att ha inflytande och kunna påverka är viktigt för alla.

Lokalt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsätta att utvecklas. Vi har under läsåret arbetat fram tydliga mallar med manualer för att dokumenten ska bli tydliga och lättlästa.

Läroplan

Den reviderade läroplanen har under våren implementerats i olika fora inom enheten; APT, pedagogforum föreläsningar. Den kommer även fortsättningsvis finnas med på våra olika fora.

PIM

Stor kraft kommer att ligga på PIM (praktisk It- och mediekompetens) som alla våra pedagoger ska genomföra fram till 2012.

Likabehandlingsplan

Likabehandlingsplanen revideras och kommer heta "Likabehandlingsplan / Plan mot kränkande behandling" under nästa läsår. En gemensam grund kommer vara basen men kartläggning, förebyggande och främjande arbete kommer vara skrivet för varje enskild förskola. En arbetsgrupp kommer under nästa läsår att revidera stommen i vår likabehandlingsplan där också värdegrunden ska bearbetas.

Pedagogiska ställningstaganden

Ett arbete har startat i enheten om att ta fram pedagogiska ställningstaganden som alla pedagoger på våra förskolor ska använda sig av. En arbetsgrupp håller på att utses för detta arbete som planeras att vara klart under hösten 2012.

Kvalitetsredovisning upprättad av

Karin Fernqvist Glaving, förskolechef

Annelie Odén Bakopoulos, biträdande förskolechef

Birgitta Åberg, biträdande förskolechef

Bilagor

- Dokumentation - årshjul
- Kvalitetsåret på axel
- Organisationskiss